ARTICLE

DOI 10.36074/grail-of-science.30.10.2026.004

ТРАНСФОРМАЦІЯ МІЖНАРОДНОЇ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОЇ ЦИФРОВІЗАЦІЇ

Баула Олена Вікторівна
канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри
економіки та міжнародних економічних відносин
Луцький національний технічний університет, Україна

Кушнір Анастасія Василівна
здобувач вищої освіти факультету бізнесу та права
Луцький національний технічний університет, Україна

Анотація. *У статті досліджено основні тенденції трансформації міжнародної фінансової системи в умовах глобальної цифровізації. Розглянуто вплив цифрових технологій на функціонування міжнародних фінансових ринків, організацію транскордонних платежів і проведення міжнародних фінансових операцій. Визначено роль цифрових платіжних платформ, фінансових технологій, автоматизації та штучного інтелекту в удосконаленні фінансових процесів і розширенні доступу до фінансових послуг. Узагальнено основні можливості цифрових перетворень, серед яких прискорення розрахунків, підвищення ефективності обробки фінансової інформації та розвиток нових фінансових сервісів. Водночас окреслено ризики, пов'язані з кіберзагрозами, витоком даних, технічними збоями та відмінностями в регулюванні фінансових операцій у різних країнах. Обґрунтовано необхідність удосконалення цифрової фінансової інфраструктури, посилення захисту інформації та поглиблення міжнародної співпраці у сфері регулювання фінансових технологій. Визначено перспективні напрями подальших досліджень, пов'язані з розвитком цифрових валют центральних банків, токенізацією фінансових активів і використанням штучного інтелекту. Зроблено висновок, що ефективна цифрова трансформація міжнародної фінансової системи потребує поєднання технологічних інновацій, належного управління ризиками та забезпечення фінансової стабільності.*

Ключові слова: *міжнародна фінансова система; глобальна цифровізація; цифрові фінансові технології; міжнародні фінансові ринки; транскордонні платежі; кібербезпека; фінансова стабільність.*

Постановка проблеми. Сучасний етап розвитку світової економіки характеризується поглибленням процесів цифровізації, які суттєво змінюють функціонування міжнародної фінансової системи, механізми руху капіталу та організацію транскордонних фінансових операцій. Впровадження цифрових технологій, розвиток фінансових технологій (FinTech), поширення електронних платіжних інструментів, використання штучного інтелекту та технологій розподіленого реєстру формують нові умови взаємодії учасників міжнародних

All rights reserved | Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License

фінансових ринків. Зазначені процеси сприяють підвищенню швидкості обробки фінансової інформації, оптимізації міжнародних розрахунків і розширенню доступу до фінансових послуг, водночас зумовлюючи структурні зміни традиційних фінансових інститутів та механізмів регулювання.

Водночас цифрова трансформація міжнародної фінансової системи супроводжується виникненням нових викликів, пов'язаних із посиленням кіберзагроз, зростанням технологічної залежності фінансових установ, ризиками порушення конфіденційності даних і нерівномірністю цифрового розвитку країн. Особливої актуальності набувають питання забезпечення фінансової стабільності, захисту учасників міжнародних фінансових відносин, узгодження регуляторних підходів і протидії фінансовим зловживанням у цифровому середовищі. Відмінності в рівнях технологічної готовності національних економік, доступності цифрової інфраструктури та інституційній спроможності регуляторів ускладнюють формування єдиного підходу до управління процесами цифровізації на глобальному рівні. За таких умов виникає необхідність пошуку балансу між стимулюванням фінансових інновацій, забезпеченням належного рівня безпеки та збереженням стійкості міжнародної фінансової системи.

Актуальність дослідження трансформації міжнародної фінансової системи в умовах глобальної цифровізації зумовлена необхідністю комплексного осмислення впливу технологічних змін на її структуру, функціональні механізми та перспективи подальшого розвитку. Попри значний потенціал цифрових рішень у підвищенні ефективності міжнародних фінансових операцій, їх упровадження потребує вдосконалення регуляторних механізмів, розвитку міжнародної співпраці та адаптації фінансових інститутів до нових технологічних умов. У зв'язку з цим особливого значення набуває визначення ключових напрямів цифрової трансформації міжнародної фінансової системи, оцінювання пов'язаних із нею можливостей і ризиків, а також обґрунтування перспективних підходів до забезпечення ефективності, прозорості та фінансової стабільності в умовах поглиблення глобальної цифровізації.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання цифрової трансформації фінансової системи набуває дедалі більшого значення в умовах розвитку цифрових технологій і зміни підходів до організації фінансових відносин. У науковій літературі ця проблематика розглядається з різних позицій, зокрема крізь призму розвитку фінансового сектору, фінансування технологічних змін, поширення фінансових інновацій та забезпечення стабільності фінансових ринків. Так, О. Баула та О. Лютак [1] досліджують основні тенденції цифрової трансформації фінансового сектору світової економіки, звертаючи увагу на можливості та ризики, пов'язані з упровадженням цифрових технологій. Ю. Коваленко та С. Криниця [2] розглядають питання фінансового забезпечення цифрових перетворень, аналізуючи міжнародний досвід і можливості його використання в Україні. Б. Михальчук [3] зосереджує увагу на визначенні сутності цифровізації фінансової системи та її характерних ознак. Безпосередньо проблематиці цифровізації міжнародного фінансового ринку присвячена праця О. Смагло [4], у якій розглядаються можливості використання цифрових технологій, пов'язані

 Авторські права захищені | Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License

з ними ризики та питання кібербезпеки. Порушені авторкою питання набувають особливого значення з огляду на зростання ролі цифрових інструментів у проведенні фінансових операцій і посилення взаємозалежності учасників міжнародного фінансового ринку.

Окремі аспекти впливу цифрових технологій на міжнародні фінансові відносини висвітлено в працях зарубіжних дослідників. Зокрема, S. Cevik [5] аналізує взаємозв'язок між розвитком фінансових технологій і фінансовою стабільністю, приділяючи увагу ризикам, які можуть виникати внаслідок поширення інноваційних фінансових рішень. S. Doerr, J. Frost, L. Gambacorta та V. Shreeti [6] досліджують діяльність великих технологічних компаній у фінансовому секторі та її наслідки для конкуренції, організації фінансових послуг і регулювання ринку. У свою чергу, S. Gopalan, B. Gupta та R. S. Rajan [7] розглядають особливості фінансової глобалізації в країнах АСЕАН+3, акцентуючи увагу на взаємозв'язку фінансової інтеграції, стабільності та можливостей національної економічної політики. Дослідження цих авторів є важливими для розуміння змін, які відбуваються у фінансовому середовищі під впливом технологічного розвитку та поглиблення міжнародних економічних зв'язків.

Водночас проведений огляд наукових праць свідчить про доцільність подальшого дослідження цифрової трансформації міжнародної фінансової системи як цілісного процесу. Потребують уваги зміни у функціонуванні міжнародних платіжних систем, діяльності фінансових посередників, організації транскордонних розрахунків і підходах до регулювання фінансових операцій. Важливо також з'ясувати, наскільки цифровізація сприяє підвищенню ефективності міжнародних фінансових відносин і водночас створює нові ризики для їх стабільності. Саме необхідність комплексного розгляду зазначених процесів визначає спрямованість цього дослідження та зумовлює потребу в узагальненні сучасних тенденцій трансформації міжнародної фінансової системи в умовах глобальної цифровізації.

Мета статті полягає в дослідженні основних тенденцій трансформації міжнародної фінансової системи в умовах глобальної цифровізації, визначенні впливу цифрових технологій на функціонування міжнародних фінансових ринків і транскордонних фінансових операцій, а також виявленні можливостей і ризиків, пов'язаних із цифровими перетвореннями фінансової сфери.

Виклад основного матеріалу. Глобальна цифровізація суттєво змінює функціонування міжнародної фінансової системи, впливаючи на здійснення фінансових операцій, рух капіталу та взаємодію учасників фінансового ринку. Упровадження сучасних технологій сприяє розвитку нових фінансових послуг, автоматизації операцій і розширенню можливостей міжнародної фінансової взаємодії. Водночас цифрові перетворення зумовлюють необхідність адаптації фінансових установ і регуляторних механізмів до нових умов.

Однією з основних тенденцій є розвиток цифрових платіжних систем і вдосконалення транскордонних розрахунків. Використання сучасних платіжних платформ дає змогу прискорювати міжнародні перекази, спрощувати розрахунки та зменшувати операційні витрати. Поряд із цим поширюються фінансові технології (FinTech), які змінюють традиційні моделі надання

All rights reserved | Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License

фінансових послуг і посилюють конкуренцію між банками та технологічними компаніями. Важливим напрямом трансформації є використання штучного інтелекту й аналізу великих даних для оцінювання фінансових ризиків, виявлення підозрілих операцій і вдосконалення управлінських рішень. Водночас розвиваються нові технологічні підходи до обліку фінансових активів і проведення розрахунків, зокрема токенізація. Такі рішення відкривають додаткові можливості для підвищення ефективності фінансових операцій, проте потребують належного правового регулювання та технічного забезпечення.

Окремого значення набувають питання кібербезпеки та фінансової стабільності. Зростання залежності фінансових установ від цифрової інфраструктури посилює ризики кібератак, витоку даних і технічних збоїв. Це зумовлює потребу в удосконаленні механізмів захисту інформації, підвищенні стійкості фінансових установ і посиленні міжнародної співпраці у сфері фінансового регулювання.

Отже, основними тенденціями трансформації міжнародної фінансової системи є цифровізація платежів, розвиток FinTech, використання штучного інтелекту, модернізація фінансової інфраструктури та посилення вимог до кібербезпеки. Їхній подальший розвиток створює можливості для підвищення ефективності міжнародних фінансових операцій, однак потребує збалансованого підходу до впровадження інновацій, управління ризиками та забезпечення фінансової стабільності.

Цифрові технології поступово змінюють принципи функціонування міжнародних фінансових ринків, впливаючи на швидкість проведення операцій, доступність фінансових послуг і характер взаємодії між їхніми учасниками. Завдяки розвитку цифрових платформ, автоматизованих систем обробки інформації та електронних платіжних інструментів фінансові установи отримали можливість оперативніше здійснювати розрахунки, працювати з клієнтами з різних країн і вдосконалювати управління фінансовими ресурсами. Водночас цифровізація змінює умови конкуренції на міжнародних ринках, оскільки поряд із традиційними банками дедалі активніше працюють фінансово-технологічні компанії, які пропонують альтернативні способи здійснення платежів і доступу до фінансових послуг.

Особливо помітним є вплив цифрових технологій на транскордонні фінансові операції, які супроводжують міжнародну торгівлю, інвестиційну діяльність і рух капіталу між країнами. Використання сучасних платіжних систем спрощує переказ коштів між контрагентами, дає змогу швидше обробляти платіжні доручення та скорочувати кількість окремих операційних процедур. Для підприємств, що працюють на зовнішніх ринках, це має практичне значення, оскільки своєчасність розрахунків впливає на виконання контрактних зобов'язань, управління грошовими потоками та взаємовідносини з іноземними партнерами. Проте реальні переваги цифрових рішень залежать від платіжної інфраструктури країн, вартості послуг, валютних обмежень і вимог фінансового контролю. Вплив цифровізації не обмежується лише прискоренням платежів. Нові технологічні рішення змінюють підходи до проведення міжнародних розрахунків, обміну фінансовою інформацією,

2026 Авторські права захищені | Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License

перевірки клієнтів і контролю за рухом коштів. Автоматизація окремих процедур дає змогу зменшувати кількість технічних помилок, а використання аналітичних інструментів допомагає фінансовим установам виявляти підозрілі операції та оцінювати ризики. Водночас зростає залежність міжнародних фінансових операцій від стабільної роботи цифрових систем, що підвищує значення кібербезпеки, захисту персональних даних і безперервності фінансових послуг.

Вплив цифрових технологій на міжнародні фінансові ринки та транскордонні платежі узагальнено в таблиці 1.

Таблиця 1

Основні напрями впливу цифрових технологій на міжнародні фінансові ринки та транскордонні фінансові операції

Напрям впливу	Прояви цифрової трансформації	Вплив на міжнародні фінансові операції
Цифровізація платежів	Використання електронних платіжних систем і цифрових платформ	Прискорення переказів, спрощення розрахунків між контрагентами з різних країн
Розвиток FinTech	Поява нових фінансових сервісів і платіжних рішень	Розширення доступу до фінансових послуг і посилення конкуренції
Автоматизація фінансових процесів	Електронна обробка документів, автоматизація перевірок і розрахунків	Скорочення часу на обробку операцій і зменшення кількості ручних процедур
Використання штучного інтелекту та аналітики даних	Автоматизований аналіз фінансової інформації та виявлення підозрілих операцій	Удосконалення оцінювання ризиків і контролю за фінансовими операціями
Модернізація фінансової інфраструктури	Інтеграція платіжних систем і розвиток нових технологічних рішень	Поліпшення взаємодії між фінансовими установами різних країн за умови технічної сумісності
Кібербезпека та управління ризиками	Захист інформації, моніторинг операцій і запобігання кіберзагрозам	Підвищення надійності фінансових послуг, але зростання вимог до безпеки цифрової інфраструктури

дані сформовано з [8; 9]

Як свідчать наведені в таблиці 1 дані, цифрові технології впливають практично на всі етапи здійснення міжнародних фінансових операцій — від ініціювання платежу до його обробки, контролю та завершення розрахунків. Водночас цифровізація сама по собі не гарантує скорочення вартості чи часу переказу: результат залежить від взаємодії платіжних систем, кількості посередників, вимог регуляторів і технічної сумісності інфраструктури різних країн. Банк міжнародних розрахунків окремо наголошує на важливості сумісності платіжних систем і міжнародної координації для підвищення ефективності транскордонних платежів. Вплив цифрових технологій на міжнародні фінансові ринки має комплексний характер. З одного боку, вони сприяють оперативнішому проведенню розрахунків, розширенню доступу до

All rights reserved | Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License

фінансових послуг і вдосконаленню управління фінансовими ресурсами. З іншого боку, зберігаються проблеми сумісності платіжних систем, кібербезпеки та регуляторної узгодженості. Тому подальша цифрова трансформація міжнародної фінансової системи потребує не лише впровадження нових технологій, а й розвитку ефективної міжнародної співпраці.

Цифрові перетворення відкривають нові можливості для розвитку фінансової сфери, змінюючи способи проведення розрахунків, надання послуг і управління фінансовими ресурсами. Використання цифрових платформ та автоматизованих систем дає змогу прискорювати міжнародні платежі, спрощувати взаємодію між фінансовими установами й розширювати доступ до фінансових послуг. Для підприємств, які працюють на зовнішніх ринках, це особливо важливо, оскільки оперативність розрахунків впливає на виконання контрактів і рух грошових коштів. Важливою перевагою цифровізації є також можливість ефективніше опрацьовувати фінансову інформацію. Застосування AI та аналітичних інструментів допомагає оцінювати ризики, виявляти підозрілі операції й удосконалювати управлінські рішення. Водночас розвиток фінансових технологій сприяє появі нових послуг і посилює конкуренцію між традиційними фінансовими установами та технологічними компаніями.

Проте цифровізація супроводжується й певними ризиками. Зростає загроза кібератак, шахрайства та витоку фінансових даних. Технічні збої можуть порушувати проведення платежів, а відмінності в законодавстві й цифровій інфраструктурі країн ускладнюють регулювання міжнародних операцій. Крім того, нерівномірний розвиток технологій обмежує можливості окремих країн повною мірою скористатися перевагами цифрових фінансових послуг.

Основні можливості та ризики цифрової трансформації фінансової сфери узагальнено в таблиці 2.

Таблиця 2

Можливості та ризики цифрової трансформації фінансової сфери

Напрям	Можливості	Основні ризики
Міжнародні платежі	Прискорення переказів і спрощення розрахунків	Технічні збої, залежність від цифрових систем
Фінансові технології	Розширення доступу до послуг, розвиток нових сервісів	Недостатній захист клієнтів, проблеми регулювання
Штучний інтелект та аналітика	Швидша обробка даних, ефективніше оцінювання ризиків	Помилки алгоритмів, некоректні рішення
Цифрова інфраструктура	Поліпшення взаємодії фінансових установ	Кібератаки, витік даних, несумісність систем

[авторська розробка на основі узагальнення наукових досліджень і матеріалів міжнародних фінансових організацій]

Отже, цифрові технології сприяють підвищенню ефективності міжнародних фінансових операцій і розширюють можливості учасників фінансового ринку. Водночас їх використання потребує належного захисту інформації, надійної цифрової інфраструктури та узгодженого регулювання. Тому важливо не лише впроваджувати нові технології, а й забезпечувати

 Авторські права захищені | Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License

контроль за пов'язаними з ними ризиками та розвивати міжнародну співпрацю у фінансовій сфері.

Висновки та пропозиції. Проведене дослідження дає підстави стверджувати, що глобальна цифровізація суттєво змінює функціонування міжнародної фінансової системи. Цифрові платіжні платформи, фінансові технології, автоматизовані системи обробки інформації та штучний інтелект поступово стають важливими інструментами міжнародних фінансових відносин. Їх використання сприяє прискоренню транскордонних розрахунків, спрощенню доступу до фінансових послуг і вдосконаленню управління фінансовими ресурсами.

Водночас цифрові перетворення не усувають наявних проблем, а певною мірою створюють нові виклики. Зростання залежності фінансових операцій від цифрової інфраструктури підвищує ризики кібератак, шахрайства та витоку інформації. Додатковими перешкодами залишаються відмінності в законодавстві різних країн, технічна несумісність платіжних систем і нерівномірний розвиток цифрових технологій. Отже, ефективність цифровізації залежить не лише від упровадження інновацій, а й від того, наскільки надійно організовано захист фінансових даних, управління ризиками та регулювання нових фінансових послуг.

З огляду на це, подальший розвиток міжнародної фінансової системи потребує вдосконалення інфраструктури транскордонних платежів, узгодження підходів до регулювання цифрових фінансових послуг і посилення міжнародної співпраці у сфері кібербезпеки. Важливим напрямом також є розроблення спільних технічних стандартів, які сприятимуть сумісності платіжних систем і спростять взаємодію фінансових установ різних країн. Для України актуальним залишається подальше впровадження цифрових фінансових рішень з урахуванням міжнародних практик, вимог безпеки та потреб учасників зовнішньоекономічної діяльності.

Перспективи подальших досліджень пов'язані з оцінюванням впливу цифрових технологій на вартість і швидкість міжнародних платежів, розвитком цифрових валют центральних банків, поширенням токенізації фінансових активів та використанням штучного інтелекту у фінансовій сфері. Окремої уваги потребує визначення умов, за яких цифрові інновації забезпечуватимуть не лише підвищення ефективності міжнародних фінансових операцій, а й збереження стабільності фінансової системи. Саме поєднання технологічного розвитку, належного регулювання та міжнародної координації має стати основою подальшої трансформації міжнародних фінансів.

Список використаних джерел:

[1] Баула, О., & Лютак, О. (2022). ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ: ТЕНДЕНЦІЇ ТА РИЗИКИ. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*, 1(18), 111–122. https://doi.org/10.15330/apred.1.18.111-122.

[2] Коваленко, Ю., & Криниця, С. (2025). ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ТА РЕАЛІЇ УКРАЇНИ. *Acta Academiae Beregsasiensis. Economics,* 1(10), 359–378. https://doi.org/10.58423/2786-6742/2025-10-359-378.

All rights reserved | Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License

[3] Михальчук, Б. (2025). СУТНІСТЬ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ ТА ЇЇ ОЗНАКИ. *Світ фінансів*, 4(85), 61–70. https://doi.org/10.35774/sf2025.04.061.
[4] Смагло, О. (2026). ЦИФРОВІЗАЦІЯ МІЖНАРОДНОГО ФІНАНСОВОГО РИНКУ: МОЖЛИВОСТІ, РИЗИКИ ТА АСПЕКТИ КІБЕРБЕЗПЕКИ. *Актуальні питання економічних наук*, 23. https://doi.org/10.5281/zenodo.20806761.
[5] Cevik, S. (2023). THE DARK SIDE OF THE MOON? FINTECH AND FINANCIAL STABILITY. *IMF Working Papers*, 2023(253). https://doi.org/10.5089/9798400261060.001.
[6] Doerr, S., Frost, J., Gambacorta, L., & Shreeti, V. (2023). BIG TECHS IN FINANCE. *Bank for International Settlements*. Bis Working Papers, (1129). https://www.bis.org/publ/work1129.htm.
[7] Gopalan, S., Gupta, B. & Rajan, R.S. (2023) FINANCIAL GLOBALISATION IN ASEAN+3: NAVIGATING THE FINANCIAL TRILEMMA. *Global Policy*, 14, 464–476. https://doi.org/10.1111/1758-5899.13216.
[8] Bank for International Settlements. (2021). INTEROPERABILITY BETWEEN PAYMENT SYSTEMS ACROSS BORDERS. *BIS Bulletin*, (49). https://www.bis.org/publications/bulletin-49-interoperability-between-payment-systems-across-borders
[9] Financial Stability Board. (2017). Financial stability implications from FinTech. https://www.fsb.org/2017/06/financial-stability-implications-from-fintech/

TRANSFORMATION OF THE INTERNATIONAL FINANCIAL SYSTEM IN THE CONTEXT OF GLOBAL DIGITALIZATION

Olena Baula
Ph.D in Economic Sciences, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Economics and International Economic Relations
Lutsk National Technical University, Ukraine
Anastasiia Kushnir
Higher Education Student, Faculty of Business and Law
Lutsk National Technical University, Ukraine

Summary. *This article examines the key trends in the transformation of the international financial system within the context of global digitalization. It explores the impact of digital technologies on the functioning of international financial markets, the organization of cross-border payments, and the execution of international financial transactions. The role of digital payment platforms, financial technologies, automation, and artificial intelligence in enhancing financial processes and expanding access to financial services is identified. The article summarizes the primary opportunities offered by digital transformation, including faster settlement processes, increased efficiency in processing financial information, and the development of new financial services. Simultaneously, it outlines risks associated with cyber threats, data breaches, technical failures, and regulatory disparities across different countries. The study underscores the necessity of improving digital financial infrastructure, strengthening data protection, and deepening international cooperation regarding the regulation of financial technologies. Promising avenues for future research are identified, focusing on the development of central bank digital currencies, the tokenization of financial assets, and the application of artificial intelligence. The article concludes that an effective digital transformation of the international financial system requires a combination of technological innovation, sound risk management, and the maintenance of financial stability.*
Keywords: *international financial system; global digitalization; digital financial technologies; international financial markets; cross-border payments; cybersecurity; financial stability.*

 Авторські права захищені | Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License